

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

CONSILIUL EUROPEI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA a III a

CAUZA TUDORACHE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI*

(Cererea nr. 78048/01)

SENTINȚĂ

STRASBOURG

29 septembrie 2005

Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile prevăzute de articolul 44, alin. 2 al Convenției. Pot surveni anumite modificări de formă.

În cauza Tudorache împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), cu o comisie compusă din:

B.M. ZUPANCIC, *președinte*

J. HEDIGAN,

L. CAFLISCH,

C. BÎRSAN,

M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

E. MYJER,

DAVID THOR BJÖRGVINSSON, *judecători*,

și V. BERGER, *grefier de secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu la data de 8 septembrie 2005,

Emite următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURĂ

1. La originea cauzei se găsește o cerere (nr. 78048/01) formulată contra României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Gheorghe Tudorache („reclamant”), a sesizat Curtea la data de 26 ianuarie 2001 în virtutea articolului 34 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale („Convenția”).
2. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat prin agentul său, doamna Roxana Rizoiu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.
3. La data de 21 septembrie 2004, Curtea (a doua secție) a declarat cererea parțial inadmisibilă și a decis să comunice Guvernului acest aspect. Invocând articolul 29§ 3 al Convenției, aceasta a decis că se pronunța în același timp asupra admisibilității și asupra fondului.
4. La data de 1 noiembrie 2004, Curtea a modificat compoziția secțiilor (conform articolului 25 § 1 al regulamentului). Prezenta cerere a fost atribuită celei de a treia secții astfel cum a fost modificată (articolul 52 § 1).

ÎN FAPT

5. Reclamantul s-a născut în 1956 și locuiește în Ploiești.

6. În luna martie 1998 reclamantul, care la data respectivă era comandant al unei unități militare din Ploiești, a depus la parchetul militar Ploiești de pe lângă tribunalul militar teritorial din București (de acum înainte „parchetul militar Ploiești”) o plângere penală prin care denunța sustragerea de motorină la unitatea ierarhic superioară și aprovizionarea unității sale de către superiorii săi cu carne expirată. La data de 24 martie 1998 procurorul V.D. a început urmărirea penală împotriva mai multor persoane de la cele două unități militare și a făcut mai multe arestări în cauză.
7. La data de 6 aprilie 1998, după ce a fost citat să compară în fața parchetului, reclamantul a fost arestat provizoriu printr-o ordonanță a procurorului V.D., pentru corupție pasivă și sustragere de bunuri, fapte care ar fi avut loc între 1996 și 1998. A fost menținută starea de arest preventiv până la punerea sa în libertate în virtutea unei hotărâri din data de 1 iunie 1998 a curții militare de apel din București, care a constatat, printre altele, că urmărirea penală a fost aproape finalizată.
8. În perioada cuprinsă între sfârșitul lunii aprilie 1998 și luna februarie 2002, împotriva reclamantului nu a mai fost întreprins nici un act de procedură și nici nu a fost audiat de organele de urmărire penală.
9. Printr-o scrisoare din data de 1 august 1998, procurorul șef al parchetului militar de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a răspuns unei scrisori care i-a fost adresată anterior de reclamant, confirmând, printre altele, că în dosarul său penal urmărirea penală nu a fost făcută cu celeritatea pe care legea o reclamă. Acesta a indicat reclamantului că a fost fixată o amânare de 45 de zile pentru finalizarea urmăririi penale și că autoritățile care au primit această sarcină vor stabili toate probele care vor fi în mod necesar administrate în dosarul său.
10. Din probele administrate în dosar rezultă că între 15 iulie 1999 și 19 februarie 2002 nu a fost efectuat nici un act de urmărire penală în această cauză.
11. La data de 26 iulie 2001, reclamantul a adresat un memoriu ministrului justiției prin care se plângea de faptul că martorii care au fost indicați pentru audiere de avocatul său încă din luna aprilie 1998 nu au fost ascultați și că rechizitoriul nu a fost redactat.
12. La data de 21 februarie 2002, reclamantul a făcut o declarație în calitate de inculpat în fața unui procuror al parchetului militar Ploiești, solicitând cu această ocazie să fie audiați 5 martori; cererea sa a fost motivată. La data de 27 februarie 2002, un procuror a prezentat reclamantului dosarul de urmărire penală, iar acesta din urmă a reiterat cererea de audiere a martorilor desemnați.
13. Prin două orfonanțe ale procurorului mai sus amintit din 26 și 27 februarie 2002, confirmate de plângerea reclamantului din data de 8 martie 2002, cererea de administrare de probe a reclamantului a fost respinsă, sub motivul că probele nu erau pertinente și că toate probele necesare pentru a pronunța o hotărâre în dosarul său penal au fost deja adunate. Printr-un rechizitoriu, la data de 4 martie 2002, reclamantul împreună cu alte zece persoane au fost trimiși în judecată.
14. La data de 18 martie 2002, reclamantul a depus o plângere împotriva ordonanței din 8 martie 2002, solicitând din nou audierea celor cinci martori desemnați; acesta a adăugat cererii sale o declarație a avocatului său care preciza că nici unul din martorii desemnați nu a fost audiat până la acea dată. Printr-o ordonanță din

- data de 27 martie 2002, parchetul militar de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a primit plângerea formulată de reclamant, l-a informat pe acesta că pentru a fi completă urmărirea penală trebuie administrate și probele solicitate de acesta și a anulat rechizitoriul din data de 4 martie 2002.
15. În luna februarie 2003, procurorul O. de la Parchetul Național Anticorupție („PNA”), căruia i-a fost repartizat dosarul privind-i pe reclamant și pe ceilalți inculpați în luna octombrie 2002, l-a audiat pe cel în cauză și pe doi martori desemnați.
 16. La data de 27 februarie 2003, procurorul O. a pronunțat o ordonanță de încetare a urmăririi penale pentru acuzația de corupție pasivă și a trimis restul dosarului penal al reclamantului parchetului de pe lângă tribunalul militar teritorial din București. Această ordonanță nu a fost comunicată reclamantului, care nu a luat cunoștință despre aceasta decât la data de 23 februarie 2004, când a fost citat să se prezinte la parchetul amintit mai sus iar avocatul său a descoperit-o în dosarul penal.
 17. Prin ordonanța din data de 31 martie 2005, parchetul de pe lângă tribunalul militar teritorial București a pronunțat încetarea urmăririi penale pentru restul dosarului penal al reclamantului, în ceea ce privește acizatiile de delapidare și abuz în serviciu. Acesta îl condamnă pe reclamant la plata unei amenzi administrative în valoare de 1.000.000 lei românești („ROL”), precizând că pedeapsa este cu suspendare, în conformitate cu ordonanța de guvern nr. 18/2003 și la plata cheltuielilor judiciare, în sumă de 500.000 ROL. La 8 aprilie 2005, reclamantul a contestat această ordonanță, motivând că probele admise prin ordonanța din data de 27 martie 2002 a parchetului militar de pe lângă Curtea Supremă de Justiție nu au fost încă administrate și că perioada arestării sale provizorii a fost în mod greșit indicată în textul ordonanței.
 18. Printr-o hotărâre din data de 4 mai 2005, procurorul șef al parchetului mai sus citat a respins plângerea reclamantului împotriva ordonanței de încetare a urmăririi penale din data de 31 martie 2005 ca nefondată; de asemenea, reclamantul a fost informat că putea să conteste ordonanța în fața instanței. Nu rezultă din probele depuse la dosar dacă reclamantul a intentat o acțiune similară în fața instanțelor interne.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

19. Reclamantul pretinde că durata procedurii penale îndreptate împotriva sa nu a respectat principiul de „termen rezonabil”, astfel cum este el înscris în articolul 6§ 1 al Convenției, mai jos citat :

« Orice persoană are dreptul la judecarea (...) într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. »

20. Guvernul se opune acestei teze. Acesta consideră că procedura în cauză îmbracă un caracter complex, având în vedere numărul de inculpați implicați și că anumite decizii ale autorităților, deși au prelungit procedura, cum ar fi ordonanța din data de 27 martie 2002 a parchetului militar de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, au fost în cele din urmă favorabile reclamantului, permițând o analiză mult mai judicioasă a cauzei.
21. Perioada în cauză a început la data de 6 aprilie 1998, dată la care reclamantul a fost informat de acuzațiile care îi erau aduse și a fost arestat provizoriu și s-a terminat la data de 31 martie 2005, data la care parchetul a pus capăt urmăririi penale îndreptate împotriva reclamantului.

A. Cu privire la admisibilitatea cererii

22. Curtea constată că cererea nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35, alin 3 al Convenției. Curtea mai precizează că această cerere nu implică nici un alt motiv de inadmisibilitate.

B. Cu privire la fondul cauzei

23. Curtea reamintește că durata rezonabilă a unei proceduri se apreciază în funcție de circumstanțele cauzei și de criteriile consacrate prin jurisprudența Curții, în special, în funcție de complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și acela al autorităților competente (a se vedea, printre altele, *Pélissier și Sassi c. Franței* [GC], nr. 25444/94, § 67, CEDH 1999 – II).
24. Curtea a soluționat în mai multe rânduri aspecte similare celor care se desprind din speța în cauză și a constatat încălcarea articolului 6 § 1 (a se vedea *Pélissier și Sassi*, mai sus citată).
25. După ce a examinat toate elementele care i-au fost supuse atenției, Curtea consideră că Guvernul nu a evidențiat nici un aspect sau argument care ar putea să conducă la o concluzie diferită față de cazurile precedente. Având în vedere jurisprudența Curții în materie, aceasta consideră că în cauză durata procedurii judecătorești este excesivă și nu răspunde exigențelor impuse de principiu „duratei rezonabile”.

Prin urmare, există o încălcare a articolului 6 § 1.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

26. În termenii articolului 41 al Convenției:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

27. Reclamantul reclamă 100.000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material și moral pe care l-a suferit, atât din cauza arestării preventive pe care o consideră ilegală,

cât și având în vedere starea sa actuală de sănătate. Printre altele, fără să precizeze suma, acesta cere, cu titlu de prejudiciu material suferit, drepturile bănești care i s-ar fi cuvenit pentru gradele și ordinele militare pe care le-ar fi obținut dacă nu ar fi fost urmărit penal.

28. Guvernul contestă aceste pretenții.

29. Curtea nu consideră că există o legătură de cauzalitate între încălcarea constatată și prejudiciul material pretins și respinge cererea. În schimb, Curtea apreciază că reclamantul a suferit o încălcare serioasă din punct de vedere moral a drepturilor sale din cauza duratei excesive a procedurii penale îndreptate împotriva sa. Statuând în echitate, aceasta acordă 2.800 EUR cu acest titlu.

B. Daune moratorii

30. Curtea găsește întemeiat să fundamenteze procentul daunelor moratorii pe procentul dobânzii facilității prețului marginal practicat de Banca centrală europeană, majorat cu 3 la sută.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, CU UNANIMITATE,

1. *Declară* restul cererii admisibilă;
2. *Statuează* că există o încălcare a articolului 6, alin. 1 al Convenției;
3. *Dispune*
 - a) că Statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care sentința va deveni definitivă conform articolului 44, alin. 2 al Convenției, 2.800 EUR (două mii opt sute euro) cu titlu de daune morale, precum și orice sumă care poate fi datorată cu titlu de impozit;
 - b) că, de la data expirării termenului de mai sus și până la plata efectivă, suma totală poate fi majorată cu o dobândă simplă în procent egal cu cel al facilității prețului marginal practicat de Banca centrală europeană aplicabilă pe toată această perioadă, majorată cu trei la sută;
4. *Respinge* cererea de satisfacție echitabilă pentru restul sumei pretinse de reclamant.

Elaborată în franceză, apoi comunicată în scris la 29 septembrie 2005 în aplicarea articolului 77, alin. 2 și 3 ale regulamentului.

Vincent BERGER
Grefier

Bostjan M. ZUPANCIC
Preşedinte

*** Traducere realizată de Direcția Integrare Europeană, Relații Internaționale și Implementarea Programelor Phare**